

SKUTKY DUCHOVNÉHO MILOSRDENSTVA - KATECHÉZA

Láska pôsobí prostredníctvom tela a duše. Tak je človek stvorený. Má život biologický i ten vnútorný. Sú to dva aspekty rovnakej reality. Preto sedem skutkov telesného milosrdenstva sa dotýka priamo tela. Treba povedať, že navonok – materiálne - sa môžu robiť aj bez kresťanskej viery. Vidíme to na konaní viacerých dobrovoľníckych organizácií bez napojenia na vieru.

Keď pozeráme na sedem skutkov duchovného milosrdenstva, tie sa nedajú konať bez vnútorného bohatstva Ducha Svätého. Sú vyhradené duchovným ľuďom, teda tým, čo sú napojení na Boží život. Možno to prirovnať k veľkonočným udalostiam. Aj ľudia bez viery dokážu súcitiť s nevinným Kristom na krížovej ceste, ponúknuť mu konkrétnu pomoc či odsúdiť zmanipulovaný proces (telesné milosrdenstvo). Ale len ľudia viery dokážu ísť k prázdnemu hrobu a vyznať, že Ježiš žije, pretože láska Boha Otca ho vzkriesila z mŕtvych.

A úlohou kresťana je tieto skutky telesného a duchovného života ZJEDNOTIŤ. Ak nie sú obe skupiny konané súčasne, ide o falošný postoj, lebo je nekompletný. Tak skončíme ako PRAGMATICI, ktorí sú síce konkrétni, ale bez rozmeru večnosti, alebo SPIRITUALISTI, ktorí neprijímajú od Boha stvorený, materiálny svet. Len spojením oboch vetiev sa kresťania stávajú dôveryhodnými svedkami Ježiša. Vtedy ľudia v nich môžu vidieť samotného Krista, ktorý sa stotožňuje s ľuďmi núdzami a chudobnými (porov. Mt 25).

Teraz sa možno zastaviť pri jednom zo skutkov a využiť túto pomôcku:

Napomínať hriešnikov – neznamená to moralizovanie, a vyvolávanie pocitov viny. Tým sa dosiahne presný opak: hriech neexistuje a nič nie je zlé. Latinské slovo *ad-monere*, napomínať, znamená konanie osoby, ktorá riskuje život, aby zachránila iný. Preto tragickejšie je nepriať pomoc, keď sme v núdzi, ako sa dostať do tejto núdze. Napomínanie nie je obviňovanie. Toto by napodobňovalo diabla, ktorý nás obviňuje pred Bohom.

Poučať nevedomých – človek je hladný po zmysle života. Je zlé, keď človek položí svoj život na základy, ktoré sú falošné a keď nimi život otrasie, zrúti sa mu celý svet. Toto je dôležité pri kresťanskej formácii, ktorá nekončí náboženstvom na Základnej škole. *Chod'te teda, a učte všetky národy* – hovorí Ježiš.

Dobre radiť pochybujúcim – je to pomoc ľuďom k slobode. Sloboda neznamená možnosť výberu tovaru v obchode. Znamená vlastnenie seba, lebo kto nevie povedať nie svojim chutiam, zostáva detinským. Skutočný výber nie je medzi dobrom a zlom, ale medzi dobrom skutočným a falošným. Tak sa človek v Adamovi začal báť Pána Boha namiesto hriechu – Ostal oklamáný.

Tešiť zarmútených – Bolesť nemožno miešať so zlom. Je kontrolkou človeka, ktorá sa rozsvieti, keď máme problém, aby sme upriamili pozornosť na to, čo je pomýlené. Bolesť nás prebúdzá do života, toho skutočného, vedomého. Preto môže byť využitá na rast osoby. Zarmúteného potešiť dokáže iba múdra osoba, ktorá našla správne slovo. Zarmútenému nepomôže: keď budeme zo smútku robiť verejnú exhibíciu, alebo odvádzať pozornosť od bolesti, alebo sa uspokojíme, že iní sú na tom horšie. Bolesť nás nutne vedie k znášaniu bolesti s pohľadom upretým na Krista.

Trpezlivo znášať krivdu – opakom toho je netrpezlivosť, ktorá pácha veľké škody. Stačí pozrieť na netrpezlivých ľudí. Tu nejde o toleranciu. Tolerovať možno iba jed, ktorý sa omylom dostal do

Duchovná príprava na návštevu Svätého Otca na Slovensku

tela a treba ho čím skôr vyplaviť. Nie je to ani prikyvovanie práve tomu človeku, s ktorým sa rozprávame. To je obyčajná servilnosť. Skôr ide o veľkodušnosť – *makrothymiu*, ktorá charakterizuje trpezlivosť Božiu. Boh je trpezlivý, pretože je Pánom nad časom a jeho srdce je plné lásky. Opak koná diabol, ktorý pokúša človeka k netrzeplivosti, aby ho oddelil od Boha.

Odpúšťať ubližujúcim – Bez toho sa človek zablokuje. Všetko v nás, čo je neodpustené, vytvára v nás živý hrob. Osoba dotknutá Božím milosrdenstvom na seba pozerá, *ako pozerá na nás Ježiš* – odpúšťa s láskou. Táto láska integruje v sebe všetky zložky, teda aj vlastné neúspechy, zlyhania v minulosti, alebo negatívne pohľady i reči iných. Len takto sa láska, či milosrdenstvo môže prejavovať aj voči iným. Kto zažil Boží pohľad (ako Peter v evanjeliu), ktorý ho našiel a vykúpil, rád sa s ním podelí s druhými. Teda nejde o dobrú vôľu človeka, ale postoj toho, ktorý zažil odpustenie Boha. Tu treba pripomenúť, že túžba po pomste je opakom milosrdenstva.

Modliť sa za živých a mŕtvych – dnes panuje božstvo výkonu. Liekom proti nemu je modlitba. Navonok neužitočná vec, ale kto pozná Krista, chce byť s ním ako apoštoli, ktorých pozval do ústrania, aby si oddýchlí. Všimnime si, že Ježiš až 30 rokov prežil v ústraní, bez veľkých diel a zázrakov. On koná len to, čo videl u Boha Otca. Takže modlitba predchádza konanie. Pozrime sa na Ježiša v Getsemany. Až potom vykročí na záverečnú etapu pozemského života.

PÁPEŽ FRANTIŠEK

Keď sa vrátite domov, zoberte katechizmus a rozpamätajte sa na skutky milosrdenstva – skutky, ktoré robia starénky a jednoduchí ľudia v mestských štvrtiach, vo farnostiach – lebo nasledovať Ježiša, ísť za Ježišom je ľahké. Spomeniem príklad ako vždy. Vo veľkomestách, v mestách ešte kresťanských – mám tu na mysli diecézu, v ktorej som predtým pôsobil, no myslím, že v Ríme sa deje prinajmenšom to isté – neviem či v Neapole, no v Ríme isto – sú pokrstené deti, ktoré sa ale nevedia ani len prežehnať. Kde je v tomto prípade skutok milosrdenstva vyučovať? „Naučím ťa ako sa robí znak viery“. Je to iba jeden príklad. No je potrebné, aby sa v skutkoch telesného i duchovného milosrdenstva pokračovalo.

(Neapol, Príhovor zasväteným, 21.3.2015)

Myslíme na dvoch učeníkov z Emmauz: smutná tvár, prázdne kráčanie bez nádeje. Ale Ježiš ich neopúšťa. Prejde s nimi cestu a nielen to! S trpezlivosťou im vysvetľuje Písma, ktoré odkazovali na neho. Potom sa zastaví u nich, aby s nimi večeral. Toto je štýl Boha.

(Rím, príhovor pri zaujatí katedry v Bazilike Jána z Lateránu, 7.4.2013)

Katechézu spracoval Rudolf Smoter